

SVOBODNA SLOVENIJA

Victor Martinez 50
Buenos Aires

"ESLOVENIA LIBRE"

Registro Nacional de la Propiedad
Intelectual No. 260254

GLASILO SLOVENCEV V JUŽNI AMERIKI

Año (Leto) VI.

Buenos Aires, 15. februarja (febrero) 1948

Nº (Štev.) 4.

Slovenski bogoslovci v San Luisu

S potniško ladjo Santa Cruz je dospela v Argentino — kakor je bilo že poročano — tudi dvanajstotričica slovenskih bogoslovcev, to je ona skupina, ki je tri mesece čakala na prevoz v taborišču Bagno li. Vsi so dospeli zdravi in zagorelih lic, polni mladostnega ognja in vere v svojo novo domovino. Čim so stopili na suho, jih je čakalo po letih trpežega begunskega življenja prvo prijetno presenečenje: Sredi množice je stal na pomolu mlad duhovnik elegantne postave, ki je spraševal po slovenskih bogoslovcih in jih zbiral okrog sebe: g. Jorge Bledel, osebni tajnik in odposlanec sanluškega škofa, ki je slovenske teologe begunce povabil v svojo prestolico, da bodo mogli tamkaj pod vodstvom lastnih profesorjev nadleževati svoje študije Neverjetno, s kakšno ljubeznijo, spremnostjo in požrtvovljnostjo se je g. Bledel zavzel za svoje nove varovance, jim preskrbel namestitev v semenišču, posredoval hitro ureditev papirjev pri oblasti in jim spremno pomagal preko sto težav, v katerih se tujec v novem kraju brez pomoči domačinov ne znajde tako hitro. Le tako so mogli že po nekaj dneh nastopiti pot v svoje novo bivališče San Luis.

San Luis je glavno mesto države istega imena in leži 800 km daleč od Buenos Airesa proti zapadu. Ko so se slovenski bogoslovci z brzim „cuyanom“ vozili po brezkončni ravnini, ki je tako rodovitna, da ne hrani le Argentine, ampak nasiče polovico lačne Evrope, so se radovedno spraševali: „Kakšen je le naš novi škof, ki nas je dobrotno sprejel v svoje okrilje in je tako daleč, na tem koncu sveta misil na nas, ko ubogi brezdomci nismo vedeli ne kod ne kam?“

Sicer so že v Buenos Airesu šlišali govoriti o sanluškem škofu le z občudovanjem. Dr. Emilio A. di Pasquo, tako so čuli, je najmlajši argentinski škof, pa ima že veliko ime, ki slovi ne le v Argentini ampak tudi v inozemstvu. Doktor rimske univerze Gregoriane, je v svoji argentinski domovini poznan kot najspretnejši organizator Katoličke Akcije, inozemstvo pa ga pozna kot navdušenega voditelja argentinskega žosizma. Pred nedavnim je zastopal Argentino na mednarodnem žosističnem kongresu v Montrealu (Kanada). Kdor je imel priložnost, da je prišel z njim v dotiko, ne more pozabiti njegove ljubeznivosti in prisnosti, s katero takoj vsakega osvoji; njegove globoke naobrazbe in širokih pogledov, ki mimo malenkostnih osebnih vprašanj tehtajo vedno celoto. Zopet drugi so hvalili njegovo priprrost, iskreno pobožnost in človekoljubnost, s katero bi hotel vse ljudi, ki so mu blizu in daleč, osrečiti.

Vendar je resničnost nadkrilila vsa pričakovanja. Prevzv. vladika

dr. Di Pasquo je naše teologe sprejel ne kot begunce, temveč kot svoje ljube in težko zaželene prijate-

Eksc. škof Di Pasquo

lje. Vsakega posebej je objel in jim dal takoj vse na razpolago, kar premore. Ni čuda, da so se hipoma počutili kakor doma. Njegova neposrednost, priprrost in ljubeznivost ima magično silo, ki vse osvaja. Že po nekaj dneh so slovenski bogoslovci spoznali, da so našli v škofu svojega dobrotnega očeta, vzornika in duhovnega vodnika, ko so videli, kako sam razлага otrokom krščanski nauk, kako zbira okrog sebe moško in žensko mladino, organizirano v KA, kako se zgrinjajo okrog njega mladi delavci, kako uvaja moderno dušnepastirska službo v do sedaj zapisenih predmestijih in kako si prizadeva, da bi tudi na gospodarskem in socialnem področju dvignil tamošnjo prebivalstvo. Komaj dobro leto je škof Di Pasquo na sedanjem mestu, pa se njegova plodna inicijativa pozna že povsod. Povsod je opaziti nastavke široko zasnovanega, moderne mu času ustrezajočega dušnepastirskega dela. Nič se ni čuditi, da je že v kratkem času postal ljubljenc vseh, ker dobro, preprosto ljudstvo vidi njegova dela, ki mu jih narekuje njegovo plemenito duhovniško srce, prav po apostolovem izreku, ki si ga je izbral za vodilo svojega škofovanja: Qui praeest, in solitudine — oni, ki je postavljen za vodnika vernikom naj bo goreč v svoji službi.

Slovenski bogoslovci so Bogu iskreno hvaležni, da jim je v svoji dobrotni Previdnosti naklonil tako velikega dobrotnika kakor je sanluški škof Mons. dr. Di Pasquo, ki jim je širokosrčno in plemenito omogočil nadaljnji študij. Ko bo dograjeno novo semenišče, ki ga škof gradi blizu mesta, se bodo slovenski bogoslovci s profesorji vred tja preselili. Čim dospeše ostala polovica slovenskih teologov, ki je ostala v Brixenu, bo bogoslovna fakulteta mogla pričeti s poukom.

SOBRE BASES SOLIDAS

Van llegando siempre más gentes nuestras a la Argentina. A esta hermosa tierra que tan generosamente les abrió sus puertas, y les ofrece todos los medios necesario para su permanencia, llegan los eslovenos como víctimas de la revolución comunista, que esclavizó su patria. Por eso vienen decididos y convictos anticomunistas; muchos de ellos, como consecuencia de las violencias comunistas, perdieron a sus padres, y muchos de ellos también, derramaron su sangre, cuando quisieron librarse a su tierra y sus hogares de la mayor catástrofe: el comunismo, que arrastra tras sí la desgracia y la esclavitud de las naciones. Nosotros sabemos, que el País, que nos acogió, sabe lo que significa el comunismo, y que nosotros estaremos dispuestos, aquí, siempre, y donde sea, unirnos en un caso de necesidad y de prueba, para luchar contra la maldad comunista.

El pueblo esloveno es también profundamente católico, y nuestra piedad religiosa es conocida en todo el mundo. En el corazón de Eslovenia, en nuestra capital Ljubljana, antes de la segunda guerra mundial, realizaron magníficos y hermosos congresos católicos internacionales, y reuniones religiosas que irradiaron luces de fe sobre el mundo. La Argentina se siente orgullosa de sus sólidas bases de cultura hispana, y entre los países de América Latina, es Ella la que se hiergue, ofreciendo al catolicismo la más generosa y necesaria ayuda. Las tareas de las instituciones religiosas son amplísimas, y se ansía una siempre mayor expansión. Hace unas semanas, se radicaron en San Luis un grupo de profesores teólogos y seminaristas eslovenos; los recibieron allí con la mayor cordialidad, y les ofrecieron cuantas facilidades necesitaban para su trabajo. Al ver la recepción de este grupo de eslovenos de elevada educación y cultura bajo el amplio cielo argentino, todos sentimos en lo más profundo de nosotros mismo, que los católicos argentinos querían señalar que nos ofrecen como patria nuestra su patria Argentina de tal modo que nos sintiéramos como en nuestro propio hogar, y nos arraigáramos en esta tierra de bienaventuranza.

Nuestros trabajadores están tomando trabajo en establecimientos particulares, o en los de obras públicas del estado. En todas partes comprobamos, que la justicia social, en cuanto se halla realizada y en lo que se está realizando, se halla en la más elevada cúspide, y que el gobierno le ofrece su apoyo y su ayuda. En parte alguna se hallan huellas de ninguna clase de explotación capitalista; por el contrario, en todas partes se ve, que el estado director de la República Argentina, se preocupa de liberar al trabajador de dicha explotación.

Al mismo tiempo, comprobamos con alegría y orgullo, que venimos a una nación que ocupa, con firmeza cada vez mayor, un lugar directivo en el coro de naciones americanas. Bajo la conducción del actual presidente, GENERAL JUAN DOMINGO PERON, la Argentina se puso en el primer lugar, al frente de la América Latina, y también en los organismos internacionales mundiales aumenta cada vez más el respeto hacia la República Argentina, por su significación en el conjunto económico mundial, y por su acertada intervención en los acuerdos político-económicos universales, que tienden siempre a asegurar definitivamente la paz mundial. Las más altas personalidades reconocieron que la Argentina sólo se presta a intervenir y apoyar los acuerdos mundiales guiados por los mejores y más bellos ideales. Fue así como el Santo Padre Pío XII alabó repetidamente la acción de la Argentina para ayudar a las naciones de Europa, que carecen de los elementos más necesarios y se hallan sometidas a las más duras pruebas sociales; esas naciones expresaron su agradecimiento a la SEÑORA MARIA EVA DUARTE DE PERON, por la ayuda que esa ilustrísima señora proporcionó y ofrece a los seres que se hallan en la desgracia y la pobreza.

Na trdnih temeljih

Vedno več prihaja naših ljudi v Argentino. V to lepo deželo, ki jim je tako gostoljubno odprla svoja vrata in jim nudi vse možnosti za obstanek, prihajajo Slovenci kot žrtve komunistične revolucije, ki je zasužnila njihovo domovino.

Zato prihajajo vsi kot prepričani in odločni protokomunisti; mnogi med njimi so zaradi komunističnih zločinov izgubili svoje staršče in mnogi med njimi so prelivali svojo kri, ko so svoje domove in svojo domovino hoteli ubraniti pred to največjo katastrofo: komunizem prinaša vsem nesrečo in narodom le suženjstvo. Vsi mi vemo, da živimo v deželi, ki se tudi

zaveda, kaj pomeni komunizem in zato smo vsi iz silnih preizkušenj vedno in povsod pripravljeni pomagati z vsemi silami vsem tistim, ki se hočejo ubraniti zla komunizma.

Naš slovenski narod pa je tudi globoko katolički in njegovo versko čuvstvovanje je znano po vsem svetu. V osrju Slovenije, v naši prestolnici Ljubljani, je bilo ravno pred drugo svetovno vojno več zelo lepo uspelih mednarodnih katoličkih kongresov in verskih predmetov, ki so odmevale po vsem svetu. Argentina je ponosna na trdne temelje španske kulture in med deželami latinske Amerike je Argentina tista, ki se more posta-

(Dalje na 2. strani)

Volitve v Argentini

Po argentinskih ustavnih določilih volijo predsednika države za dobo 6 let, poslanska zbornica in senat pa izmenjata po eno tretjino svojih članov vsaki dve leti.

Dne 7. marca bomo videli prvič, kako potekajo tako volitve v naši novi domovini.

Vsakogar izmed nas gotovo zanimalo argentinsko politično življeno, kakor tudi stranke, ki se bodo pri bodočih volitvah potegovali za ljudsko zaupanje.

Poglejmo danes argentinske politične stranke:

1. Peronisti: Je to nova politična formacija, ki je po zaslugu njenega voditelja J. D. Peróna, predsednika države, v najkrajšem času dosegla tak razmah, da danes dejansko obvlada politični položaj v deželi. General Perón je zlasti delavstvu dal take ugodnosti, kakorih prej ni dala nobena stranka in nobena vlada. „Menos ricos, menos pobres!“ („Manj bogatih in manj revežev!“) — s tem je dobro značen program Peronistov. Gospodarski in socialni dvig Argentine je v kratki dobi Peronovega vladanja dosegel take višine, da o tem govoriti ves svet. Kljub očitkom, da je stranka dik-

(Nadaljevanje s 1. strani)

viti s tem, da nudi katolicizmu najodličnejšo podporo. Delovanje verskih ustanov je zelo razsežno in stremi za čim popolnejšo obliko. V San Luis pa je pred nekaj tedni prišla skupina slovenskih teoloških profesorjev in bogoslovcev; sprejeli so jih tam najgostoljubnejše in jim ponudili vse možnosti delovanja. Ko je bil sprejet pod argentinsko streho ta slovenski visokošolski zavod, smo vsi začutili, da nam hočejo argentinski katoliki ustvariti tako priberežiče, kakor ba bi bili kakor doma.

Naši delavci se sedaj prijavljajo na delo v razna podjetja, ki so zasebna ali pa pod nadzorstvom državnih ustanov. Povsod srečujejo, da so vse uredbe in naprave socialnega značaja na višku in da jim nudi vlada vso pdporo. Nikjer ni sledov kakega kapitalističnega izrabljjanja; obratno — na vseh mestih se vidi, da skrbi vlada argentinske republike zlasti zato, da zaščiti delavca pred vsemi izrodki kapitalističnega izrabljjanja.

Obenem pa se s ponosom zavajamo, da prihajamo v deželo, ki vedno bolj vidno prevzema vodstveno mesto v zboru ameriških držav. Pod vodstvom sedanje vlade generala Juan D. Peróna je Argentina med državami latinske Amerike prodrla na prvo mesto, pa tudi v mednarodnem zboru vpoštovanje argentinske republike tako narašča, da se povsod priznava ne samo njen izredno važen pomen v gospodarskem razvoju sveta, ampak tudi ena izmed vodilnih vlog Argentine pri urejanju mednarodnih zadev tako, da se zagotovi trajen mir na svetu. Kako služi vloga Argentine samo lepim idealom svetovne ureditve, se najlepše vidi iz tega, da so najvišje osebnosti to priznale. Tako je sv. oče Pij XII ponovno pohvalil delo Argentine za pomoč evropskim narodom, ki trpe pomanjkanje in najvišje mednarodne socialne ustanove so javno izreklo zahvalo Señori Evi Marii Duarte de Perón za pomoč, ki jo visoka gospa izkazuje ljudskim množicam v stiski in potrebi.

tatorska, vlada v stranki široka demokracija. Peronisti so si v notranjih volitvah, ki so se pred nedavnim vrstile po celi deželi, sami lahko izbrali svoje kandidate za zbornico in senat. Brez dvoma bodo Peronisti izšli iz bodočih volitev kot vodilna stranka.

2. Radikali (Union Civica Radical) so stranka premožnega meščanstva, zastopniki denarnih krovov, veleposestnikov in je ta stranka do Peronovega prihoda vodila državno politiko in gospodarstvo. Zdaj so v ostri opoziciji proti Peronistom iz dveh razlogov: izgubili so oblast in novi režim jim je naložil nekatere dolžnosti, ki gredu zlasti v korist delovnemu ljudstvu. Tako so proti določbam nove moderne socialne zakonodaje ter so proti temu, da bi oblast diktirala mezde za delavstvo.

3. Socialisti: zaenkrat so stranka brez posebne politične moči. Sami vabijo volilce z izrazom, da bodo socialistična stranka „control indispensable“ — nujno potrebna kontrola v političnem življenu dežele.

4. Komunisti: Tudi te tiče imamo v Argentini in vodi jih isti skrivni stroj, ki giblje vse komunistične stranke sveta, govore iste naučene fraze in se poslužujejo istih preizkušenih sredstev kot komunisti drugod. Izgleda, da ima argentinski komunizam večino svojih pristašov med priseljenci, ki so prejšnja leta prihajali v deželo. Naravno je, da z vsemi silami nasprotujejo generalu Perónu, ki je v praksi dokazal, da se dajo tudi izven komunizma rešiti preči socialni problemi. Mi dobrevemo, da komunistični stranki ni nobena stvar bolj neljuba kakor dobro plačan in zadovoljen delavec in mali človek. Komunisti v deželi svobode kriče proti diktaturi in nasilju, med tem ko lahko zborujejo, volijo svoje poslance, izdajajo svoje časopisje in vrše svojo propagando. Kje v od Rusov zasužnjem delu Evrope je mogoče, da bi opozicijska stranka imela take ugodnosti? Pri teh volitvah bodo šli s komunisti od komunistične internacionale plačani ljudje ter oni delček naroda, ki še danes verjame, da bo pod rdečo zvezdo živel brez dela v udobju in izobilju.

Po dolgih letih trpljenja in nasilja bomo spet imeli priliko videti, kakšne so prave demokratične volitve, pa tudi priliko videti, kako se zna pri volilni skrinjici odločiti človek, ki mu je demokratično politično mišljenje prešlo v meso in kri.

NAŠIM NAROČNIKOM IN ČITATELJEM!

Ko se obračamo tokrat do Vas s to številko, smo iskreno veseli, da Vam lahko sporočimo, da naše delo vsestransko napreduje in da tako lahko med drugim tudi sporočimo, da je poslej naš stalni naslov naslednji:

„SVOBODNA SLOVENIJA“

Victor Martinez 50 — BUENOS AIRES

in Vas zato prav lepo prosimo, da odslej naslavljate vse svoje dopise na ta naslov, kjer so odslej prostori uprave in uredništva.

Prav tako smo srečni, da moremo ugotoviti, da se krog naših stalnih naročnikov lepo veča; pa ne samo to! Mnogi novi naročniki nam sporočajo, da so veseli, da je začel izhajati tak list in da nam žele mnogo uspeha in božjega blagoslova. Prav lepo se jim zahvaljujemo za njihove želje in jim sporočamo, da bomo storili vse, kar je v naši moći, da bo list napredoval in tako služil naši skupnosti.

Vendar pa bo list lahko uspeval le, če bodo naročniki čim bolj redno plačevali naročnino; toda začetnih težav je toliko in stroški so tudi še tako obsežni, da nujno prosimo vse svoje čitatelje in prijatelje, da radi prispevajo v Tiskovni sklad „Svobodne Slovenije“!

KONZORCIJ „SVOBODNE SLOVENIJE“

IZ VSEGA SVETA

Meja med Francijo in Španijo je bila zopet odprta in je bil obnovljen med Francijo in Španijo ves promet. Meja je bila zaprta v letu 1946. in sicer zlasti na zahtevo komunističnih članov francoske vlade. Pogajanja za obnovo prometa so bila sicer zelo diskretna, vendar pripisujejo temu dogodku velik pomen. Nekateri vidijo v tem odmev velike potrebe za zbliženje med Francijo in Španijo zaradi velikih dogodkov, do katerih lahko pride, če bi se gibanje med Arabci predaleč raztegnilo in bi se ponovno začeli upori v francoskem in španskem Maroku. — Ameriška agencija „United Press“ pa poroča, da je vladava v Washingtonu že lela, da naj se železniški promet med Francijo in Španijo čimprej obnovi in da se spravijo te železniške proge v najboljše stanje, ker bi bile te proge silno potrebne, če bi se kaj zgodilo „zaradi napetosti med vzhodom in zahodom“.

Tretja obletnica jaltskih dogovorov je v prvi polovici februarja dala povod raznim listom za ugotovitev, da se skoraj da niti ena točka iz tistih dogovorov ni izvedla in to zaradi stališča Sovjetske zveze. Sovjeti in njih komisarji v balkanskih in srednjeevropskih državah se niso držali niti ene določbe, ki je bila sklenjena o tem, kaj naj se zgodidi v osvobojenih, oziroma zasedenih državah.

Veliko trenje med komunisti in njihovimi nasprotniki se uveljavlja na češkoslovaškem, kjer bodo na pomlad volitve v novi parlament. Glavni nasprotniki komunistov so ljudska stranka, Beneševa narodno socialna stranka in socialni demokrati. V vladu sicer še ni prišlo do preloma, dasi komunistični notranji minister s svojo tajno policijo na vso silo pripravlja svoj „uspeh“ pri volitvah; pač pa je prišlo do preloma v doslej enotni vseučiliški organizaciji češke mladine. Na zadnjem kongresu je bilo z večino glasov sprejeto, da češka vseučiliška organizacija izstopi iz „Svetovne zveze demokratske mladine“, ker je slednja le krinka za komunistično delovanje. Za izstop so glasovali zastopniki mladine smeri, ki se naslanjajo na ljudsko stranko, narodno socialno zvezo in na socialnodemokratsko stranko. Na zborovanju je prišlo do hrupnih prizorov in so protikomunisti prevpili komuniste s tem, da so vzklikali Nikolaju Petkovu, voditelju bolgarske opozicije, ki so ga komunisti obesili, ker je bil v opoziciji proti njim.

Znani sovjetski glasbeniki Šoštakovič, Prokofjev in Munadeli so bili z resolucijo samega centralnega komiteja komunistične stranke ožigosani, da njihove skladbe niso v skladu z duhom sedanjih hotenj v Rusiji in da so njihove

skladbe prežete duha „dekadentne zahodne Evrope“. Zlasti Šoštakovič je še pred kratkim veljal za pravovernega predstavnika „sovjetske“ glasbe, sedaj so pa čez noč ugotovili, da je njegova glasba reakcionarna. Komunisti so torej celo v notah odkrili nevarnosti za svoj režim.

Pogodbo za Avstrijo bodo znova začeli pripravljati zastopniki štirih glavnih zunanjih ministrov (Združene države, Anglija, Francija in Sovjetska zveza) na konferenci, ki se bo sešla dne 20. februarja na pobudo ameriške vlade v Londonu.

Angleške radijske postaje večkrat objavljajo izvlečke člankov, ki jih o razmerah na Poljskem piše vodja poljske kmetske stranke Stanislav Mikolajčik. Poljska vlada je proti temu protestirala v Londonu in isto je storil tudi poljski veleposlanik v Washingtonu, ker so ameriške postaje tudi začele objavljati te članke.

Ameriška vlada je sredi prejšnjega meseca objavila del dokumentov o sodelovanju Stalina in Hitlerja v prvi tretjini druge svetovne vojne. Sedaj so pa v Moskvi začeli objavljati tiste nemške dokumente, ki govore o sodelovanju med Nemčijo, Anglijo in Francijo pred monakovskim sporazumom v letu 1938., ko je bila prva delitev Češkoslovaške. Toda te dokumente objavljajo sovjetti samo v izvlačkih in s svojimi komentarji, v katerih se trudijo dokazati, da je vsega kriva vlada Združenih držav.

Gospodarski blok med Francijo in Anglijo za skupno načrtno izrabljjanje afriških posestev se snuje in so se v ta namen začeli prvi razgovori med angleško in francosko vlado.

Predsednik čilske republike Gonzalez Videla je izjavil v enem izmed svojih zadnjih govorov, da bo razpustil in prepovedal delovanje komunistične stranke, če komunistična stranka sama ne sklene, da se razpusti in da preneha s svojim delovanjem.

KAJ JE Z VAŠIMI PESOSI?

Prejeli smo pismo nekega Slovence, ki živi že 15 let v Argentini. Načrt list in nas vprašuje, kaj je z njegovim denarjem, ki ga je pred vojno poslal v domovino in dal vložiti v neko ljubljansko banko. Bilo je 1000 pesov.

Usoda tega denarja je taka-le: Za 1000 pesov je banka takrat prejela približno 11.000 dinarjev. Ko so zasedli Lahi Ljubljano, so uvedli svoj denar in dinarje zamenjali tako, da je bila Vaša vloga v banki prepisana v laške lire in je znesla 4180 lir. Ko je bila Jugoslavija osvobojena, je Tito te laške lire zamenjal spet v dinarje, tako da so sedaj v banki prepisali vaše lire v znesek 696 dinarjev. V Trstu se lahko danes kupi 700 dinarjev za 25 pesov. Toliko je dejansko vrednih danes onih 1000 pesov, za katere ste morali trdo garati celo leto, da ste si jih prihranili.

TISKOVNI SKLAD!

Za Tiskovni sklad našega lista so darovali: N. N. 15 dolarjev; P. 1 pesov; F. L. 6 pesov; U. 1 pesov; R. B. 1 pesov; J. 6 pesov.

Vsem iskrena hvala!

„Svobodna Slovenija“

PODPIRAJTE
NAŠ LIST!

Titovski agenti v angleški zoni na Koroškem. Neki slovenski begunec na Koroškem se je skušal umakniti iz angleške v ameriško zono v Avstriji. Ko so ga potem ameriški zastopniki zasliševali, jim je rekel: „Iz domovine sem svoj čas bežal pred komunističnim terorjem, ker pod Titovim režimom noben nekomunist ni življenja varen. Zdaj se je delovanje Titovih agentov razširilo tudi v angleško zono na Koroškem in zato sem zbežal tudi od tam.“

Še beže iz Jugoslavije. Vkljub hudi zimi in visokemu snegu na planinah ljudje še beže iz Slovenije. Ti begunci ogromno žrtvujejo, da se priplazijo skozi mejo, ki je silno zastražena. Nekateri morajo več dni ležati kje v snegu in prežati na priložnost, da se splazijo skoz Ljudi doma silno tlacijo z davki, ki jih ljudje ne zmorejo več. Trem srednjevelikim vasicam pri Ribnici so naložili nad miljon dinarjev davka za preteklo leto. Tako jih misljijo prisiliti, da se bodo kmetje odpovedali svojim zemljam in prestopili v kolhoze. Na kmetih je tudi lakota vedno hujša; ljudem so živila pobrali po uradni ceni, nato pa razglasili, da lahko kmetje ostanek prodado po prostih cenah. Toda odvzetih živil oblasti niso dale v prodajo, ampak se vztrajno širi govorica, pod enega leta starosti. — V bolnišnici in v skrivna skladišča. Obrtnikom so odvzeli nakaznice za živila. Iz področja ob meji selijo cele družine, ker se jim zde nezanesljive.

Slovenci na grški meji. Slovenski vojni obveznici, ki so morali iti služiti redni vojaški rok, sporočajo domov, da jih vozijo proti grški meji.

Nov škof. „Slovenski poročalec“ je 24. decembra objavil novico, da je starokatoliški škof v Zagrebu Marko Kalogjera posvetil za škofa vikarja Radoslava Jošta, ki bo na čelu starokatoliških občin v Sloveniji. Že poprej so razni režimi podpirali starokatoliško cerkev zlasti zato, da bi slabili katoliško cerkev in vernike begali; komunistični režim dela sedaj isto.

Iz Spitala na Koroškem. Med Slovenci v taborišču je bilo lani 90 rojstev, umrlo pa jih je 10, med temi en otrok izpod snega leta starosti. — V bolnišnici v Lienzu je umrl preč. g. Tiringar Ivan, bivši župni upravitelj v Česnjicah pri Moravčah.

„Obrtnica“ za duhovnike. Na vsem Primorskem, ki je bilo priključeno k Jugoslaviji, zahteva sedaj „ljudska oblast“ od duhovnikov, da prosijo za dovoljenje, to je neke vrste „obrtnico ali licenco“, za izvrševanje duhovniške službe. Ko dobe to dovoljenje, smejo še maševati, pridigati, poučevati krščanski nauk, obiskovati bolnike, itd. Nekateri duhovniki so to obrtnico dobili, več ko sto pa jih ni dobilo in so zato takoreč konfinirani v svojih župnih.

Komunizem in koloni na Primorskem. Kolone so komunistični agentje povabili na sestane in tam so jim „tovariši“ povedali, da naj sedaj tisto, kar so prej dajali graščakom, dano državi. Koloni pa so se razhudili in so rekli: „V borbi pred priključitvijo ste nam obljudljali da bo vse last tistega, ki zemljo obdeluje, sedaj pa zahtevate od nas pridelkov.“ Tovarišč pa je odgovoril: „To je bilo rečeno za zemljo, ne pa za pridelke.“ Torej so sedaj tudi koloni za eno laž in sleparijo bogatejši.

Nezadovoljni delavci. Delavci v cementni tovarni v Saloni pri Kanalu in v Idriji se puntajo in je morala nastopiti straža „Narodna zaščita“. Delavci nočejo delati, ker so preslabo plačani in

Novice iz Slovenije

dobivajo premalo hrane. Oblasti pa stavk ne dopuste; te organizirajo komunisti samo v Italiji in Franciji.

Dr. Basaj na svobodi. Iz taborišča v Wolfsbergu so 20. decembra izpustili drja Basaja; obenem z njim so izpustili tudi Ambrožiča, Habjana, Jareca in Vešovca. Za drja Basaja Titova vlada ni mogla predložiti zadostnih dokazov, vendar so ga poldruko leto držali v tem taborišču.

Cerkve bodo zaprli. „Slovenski Primo“ je 21. januarja objavil novico, da je bilo na seji „Kominforma“ v Belgradu sklenjeno, da se v vseh balkanskih deželah cerkve postopamo zapro. Duhovnike bi vse odstranili s pretvezo, da delajo za zahodne zaveznike. Ta predlog je „Kominform“ sprejel na izrečno zahtevo iz Moskve in za enkrat ne bo veljal za Cerkev na Poljskem.

Romanja na sv. Višarje. Lanska romarska doba od sv. Janeza Krstnika do roženvenske nedelje je bila izredno obsožna. Prišlo je nad 10.000 slovenskih romarjev in od prve svetovne vojne naprej ni bilo toliko romarjev v enem letu. Na sv. Višarjah je bil stalno en slovenski duhovnik.

Jubilej msgra Ivana Trinka. Dne 23. jan. je slavil 85 letnico rojstva msgr. Ivan Trinka, pesnik beneških Slovencev. Svoj življenjski praznik je preživel v svoji rojstni vasici Trčman na pobočju Matajurja.

Zvezda med titovi. „Demokracija“ poroča dne 23. jan. naslednje: „Zadnjič sem čital v „Demokraciji“ imena novih neo-OFistov, ki sestavljajo udarno tajništvo obnovljene OF. Med njimi je tudi Zdravko Pregarc. Ko so nemške horde zasedle leta 1941. Beograd, so pobrale ljudem vso hrano, likvidirale žide, ropale in ubijale srbski narod in ustavnile za Nemce iz „rajha“ in za „Volksdeutscherje“ posebne prodajalne za prodajo nakradenega blaga, v katerih so lahko kupovali samo pravoverni nacisti in petokolonaši. In veste, kdo je vodil tako prodajalno v Beogradu? „Tovariš“ Zdravko Pregarc. Pozneje je okupator ustanovil v španskem poslaništvu v Beogradu menzo za uslužbence nemškega poslaništva (med njimi so bili gestapovci, vohuni in vsa mogoča zodrga, ki je prizadejala toliko gorja Jugoslovanom). Kaj mislite, kdo je vodil to odlično „menzo“? To menzo je vodil vse do odsoda Nemcov iz Beograda, „tovariš“ Zdravko Pregarc.

Še nekatere cene iz Slovenije. Po najnovejših poročilih iz Trsta sме prodajati kmet na Vipavskem in v Brdih vino največ po 20 din liter. Gostilničar plača nato državi 20 din carine in sme prodajati liter s 3 do 4 din zaslужka. Sladkor stane na Primorskem ki je bilo priključeno Jugoslaviji, po 100 din kg, kar znese 600 lir (skoraj 5 pesov). Čevlji srednje vrste stanejo 4800 din par in pšenična moka je bila ponekod ob praznikih celo po 200 din kg.

Navdušenje na Primorskem pojema. Med ljudstvom na Primorskem, ki se še ne zaveda, kako silovito zna udariti OZNA, raste odkrit upor in odpor. Mittingi niso več polnoštevilno obiskovani ali pa se na njih že kregajo.

Ljudi selijo. OZNA je več ljudi z Jesenic in iz Kranjske gore preselila v Kočevje. OZNA je prišla po ljudi tako, kakor za časa okupacije Gestapo in jim naročila, da naj se v dveh urah pripravijo za odhod in da smejo s seboj od-

nesti le 20 kg prtljage. V vsej Sloveniji so ljudje zelo potri zlasti v obmejnem predelu, ker je Titova vlada proglašila 5 do 15 km globok pas ob meji za varnostno nezanesljiv in izpostavljen. Ljudje tolmačijo ta ukrep tako, da bodo ljudi iz tega področja vse odselili.

Trgovčeva doživetja. Goriški trgovec Janko Kozman se je preselil v Titovo Jugoslavijo in tam prodajal svoje blago naprej. Zgodilo pa se je, da so kupec začeli godrnjati, češ da prodaja po previsokih cenah. Kmalu so mu očitali, da je „spekulant“. Kozman je hitro uvidel, kakšne bodo sitnosti in je hitro državi „daroval“ vse, kar je še imel. Komunistični dnevnik v Trstu „Primorsko dnevnik“ je to dejanje takole popisal: „Tov. Kozmanu se prav dobro počuti in resnici na ljubo naj javnost ve, da je milionsko premoženje v blagu, ki ga je pripeljal iz Gorice, dal na razpolago nabavno-prodajni zadrugi in se sam ne bavi več s trgovinom.“

Maščevanje v znamenju svobode. Dne 10. januarja so se jugoslovanske oblasti polastile vsega premičnega premoženja, ki ga je dr. France Vesel, tajnik Slovenske demokratske zveze za tržaško ozemlje, imel v Umagu. Vse so titovali odpeljali neznamo kam. Umag leži na svobodnem tržaškem ozemlju, ki je pod upravo titovske vojske. Tako se vidi, da komunistični bes ne pozna meje, če se mu kdo upre in noče pred njim kloniti.

Razprava proti komunističnim zločincem v Trstu. Ko so Titovi komunisti v maju in juniju 1945. zasedli Trst, so se komunisti na razne zločinske načine znesli nad svojimi političnimi ali osebnimi nasprotniki. Sedaj je sodišče ugotovilo, kateri komunisti so tedaj v Trstu ubijali in tako se je vršila januarja v Trstu razprava proti Žarku Besednjaku, Vidaliju Borisu, Karlu Merzeku, in proti priptitim Vidaliju Petru, Sosiču Erminiju, Puriču Miroslavu, Skabarju Ludviku in Tavčarju Jožetu. Vsi so bili obtoženi, da so izvršili v maju in juniju 1945. celo vrsto umorov. Žarka Besednjaka v odsotnosti je sodišče obsođilo na 15 let ječe, oba Vidalija na 10 let ječe, Sosiča in Puriča vsakega na 6 let in tri meseca, vse dodatno z izgubo pravice na javno službo. Skabar je bil oproščen zaradi pomanjkanja dokazov, Merzek in Tavčar pa sta bila oproščena, ker nista zagrešila očitanih dejanj.

Nova restavracija v Ljubljani. Na prostoru med Mikloščevim cestom in Kolodvorsko ulico je mestno podjetje začelo graditi veliko restavracijo, kjer bo hkrati lahko jedlo po 500 ljudi, zmogljivost kuhinje pa bo znašala 3000 obrokov dnevno. Pred restavracijo bo 700 č. m parka. Nove hiše in stanovanjske bloke pa zidajo vse tako, da ni v nobenem stanovanju več kuhinje ali pa gospodinjskih prostorov. Tako hočejo ljudi prisiliti, da se bodo hranili samo v teh masovnih restavracijah pod nadzorstvom OZNE, otrok pa nobena družina ne bi smela imeti več doma, ampak bi morali bivati vsi v državnih vzhodnih zavodih.

Spremembe v vodstvu slovenskih gledališč. Začetkom januarja 1948. je prevzel vodstvo vseh slovenskih gledališč Juš Kozak, profesor in pisatelj. Vodil bo zlasti gledališča v Ljubljani in v Mariboru; Oton Župančič pa je bil upokojen. — Juš Kozak je bil že dolgo vrsto let član komunistične stranke in je bil tudi urednik „Ljubljanskega zvona“. — V dramskem gledališču v Lju-

bljani pa je bil imenovan za direktorja igralec Slavko Jan in je bil pesnik Matjaž Pavšič — Bor odstavljen, ker se bo posvetil literarnemu delu, kakor nавaja poročilo „Ljudske pravice“.

Nikola Pirnat umrl. V Ljubljani je v 44. letu starosti umrl akad. slikar Nikolaj Pirnat, prof. na slikevski akademiji v Ljubljani. — Bil je že od nekdaj komunist in se je kot karikaturist proslavil zlasti s tem, da je na silno odvraten način smešil vse, kar je bilo slovenskemu ljudstvu svetega. V zadnjih letih je postal izključno orodje komunistične propagande in to najnižje vrste.

V Ljubljani so umrli: Emerik Ferlinec, Franto Loskot, dekan Franc Markež, prof. solopetja Jos. Soklič-Dolenčeva, nenadno pa je umrl načelnik uprave narodne milice za Ljubljano major Edi Klemenčič. — V Kranju je umrl dr. Beno Saboty.

Konec znane gostilne. Znano gostilno „Činkole“, ki je bila najprej v Kopitarjevi ulici, pozneje pa na mestu bivšega „Strajzelja“ na Poljanski cesti, so zaprli in jo je sedaj prevzela ljubljanska občina.

Konec Glasbene Matice. V Ljubljani so namesto Glasbene Matice, ki neha s svojim delovanjem, ustanovili „Slovensko filharmonijo“, ki naj služi le „množicam delovnegu ljudstvu“, kakor nazivajo tako propagandno delo zase komunisti. Upravnik Filharmonije je Marij Kozina, stalna dirigenta sta Samo Hubad in neki Jakov Cipci iz Trsta, dirigenta zbora pa bosta Rado Simonetti in Valens Vodušek

Pobegli diplomat. Tajnik Titovega poslaništva v Londonu, dr. Korenič je bil klican v Beograd na poročanje. Ker je najbrž slutil, kaj ga čaka v domovini, je vabilo odklonil in objavil, da zapušča Titovo službo, ker se ne strinja Titova politika z njegovimi svobodoljubnimi nazori.

Cerkev sv. Justa v Gorici. ki je bila med vojno porušena, so popolnoma obnovili in goriški nadškof jo je posvetil dne 24. januarja.

Smrtna kosa. V Kamnjah je na sv. večer umrla mati dveh duhovnikov Stančka in Viktorja Staniča. Bila je stara 78 let in so jo na dan sv. Štefana pokopali pri sv. Križu. — V Združenih državah pa je umrla sestra pokojnega duhovnika Andreja Smrekarja, Marija Smrekar. Nad 35 let je bila kuharica v nekem uršulinskem samostanu.

Papeška podpora komisija. je v Gorici v jezuitskem zavodu odprla posebno dijaško kuhinjo. Tam se hrani dnevno 250 srednješolcev, med njimi je tudi mnogo slovenskih dijakov. Za dijaki pa so odprli posebno kuhinjo pri križarkah, pri kapucinih pa je 1. januarja ista ustanova odprla kuhinjo za reveže.

Pri posvetitvi cerkve sv. Justa v Gorici sta si dye Slovenki šepetalvi vtise v slovenščini. To pa je silno razburilo neko sivolaso itajansko gospo, ki se je zadrla: „Nehajta govoriti v jeziku, ki ga ne morem prenašati. Tukaj se govorja samo v italijanskem jeziku“. Slovenki pa sta se ji lepo nasmejali in ji povedali, da Bog razume tudi slovenski, ker nima tako trde glave kakor ona.

Razprodaja tobaka prosta. V Gorici so ukinili tobacne karte in je odslej prodaja tobaka svobodna.

KAJ JE NOVEGA V ARGENTINI

Trgovinska pogajanja med Anglijo in Argentino so se uspešno zaključila in dne 12. februarja je bila v navzočnosti predsednika republike generala Juana D. Peróna podpisana nova trgovinska pogodba. Pogajanja so trajala skoraj tri mesece, ker je bilo treba rešiti mnogo zelo težkih vprašanj, zlasti pa vprašanje cene mesa, ki se bo izvažalo v Anglijo. Nova trgovinska pogodba bo nosila ime „andski sporazum“. Podpis nove pogodbne na obeh straneh zelo iskreno pozdravlja, zlasti pa so tudi zadovoljni s pogodbo z Združenih državah.

Predsednik republike, general Juan D. Perón se bo v kratkem sestal s predsednikom urugvajske republike. Sestanek bo na reki Plati na jahti predsednika Argentine. — Prav tako napovedujejo, da se bo v kratkem general Perón sestal s predsednikom čilske republike Gonzalezem Videlom in sicer bo sestanek v vodah okoli rtiča Horn na skrajnem južnem koncu južnoameriškega kontinenta. — Istočasno pa poročajo, da je predsednik Brazilije general Dutra povabil generala Peróna na sestanek, ki bo verjetno že v mesecu marcu.

Zunanja trgovina argentinske republike se zelo dobro razvija in je ta ob koncu leta 1947. dosegla svojo najvišjo stopnjo v vsej zgodovini. Tako je bilo v novembру izvoženega iz Argentine blaga za nad eno miljardo pesov in napovedujejo, da bo ta številka za decembra še višja. Kako je izvoz narastel, se vidi iz tega, da je bilo v novembri in decembru 1947. izvoženega toliko blaga, kakor v letu 1946. v šestih mesecih.

Kovinski industriji, ki doživlja svoj največji razmah, pa zlasti primanjkuje surovin in zastopniki kovinske industrije so obiskali predsednika Gospodarskega sveta Mirinda in ga opozorili na to, da je dovoz iz inozemstva prenizek. Zlasti je v nevarnosti izdelovanje strojev za industrijo in poljedeljstvo. Predsednik Mirinda je obljubil, da bo proučil vse predložene podatke.

Argentinska mornarica se odpravila na velike manevre v vodah okoli južnega tečaja. Te dni odplujejo tja večji deli argentinskega brodovja; med Anglijo in Argentino pa je bilo izmenjanih več not o tem, kdo je pravi lastnik otokov v tem področju. Argentinske mornarske oblasti so na otoku Deception, ki ga Angleži laste zase, ustanovili vremensko postajo in mornariško oporišče. Argentinska vlada izjavila, da je Argentina lastnica teh področij. Sicer pa je argen-

KAKO SE JE UREDILA PRVA SKUPINA BEGUNCEV

Kakor smo poročali v zadnji številki našega lista, je prispelo 21. januarja z ladjo „S. Cruz“ 269 slovenskih beguncov v Argentinijo. 22. januarja pa jih je prispelo 10 z ladjo „Buenos Aires“. Vsi so se nastanili v hotelu za emigrante. V prvih dneh so opravili razne formalnosti, fotografiranje, zdravniški pregled in tako dalje. Nato pa so takoj začeli reševati vprašanje zaposlitve in stanovanj. Glede zaposlitve ni bilo posebnih težav. Društvo Slovencev je že poprej zainteresiralo razna podjetja, pa tudi tukajšnji časopisi so zelo prijazno poročali o prihodu slovenskih beguncov. 14 dni po prihodu je bila slika sledča: 12 bogoslovev je odšlo v S. Luis. 23 možnih je sprejela družba Diadema. Prepeljani so bili deloma z letali deloma z vlakom v Comodoro Rivadavia, kjer so zaposleni pri petrolejskih vrelcih. Ista družba je zaposlila tudi enega knjigovodjo, dva inženirja in enega tehničnega risarja. Pri teh je bil važen pogoj znanje angleščine. Ministrstvo za javna dela je zaposlilo 32 možnih. Poleg tega se jih je 7 prijavilo za dela na Ognjeni zemlji in so bili tja prepeljani z leta-

tinska vlada sklenila s čilsko republiko dogovor o področjih v Antarktidi (ozemlje južnega tečaja) in tega dogovora se misli trdno držati. Argentinska vlada tudi osporava posest Falklandskega otočkov in jih terja za Argentino; angleške oblasti pa so v zadnjem času podelile nekaj več pravic domaćim oblastem na glavnem otoku falklandske skupine.

Zastopniki komunistične „Svetovne zveze demokratske mladine“ so začetkom februarja obiskali Buenos Aires in skušali ustanoviti odsek te zveze v Buenos Airesu. Komunisti so hoteli ob tej priliki prirediti zborovanje, kjer bi pozdravili te goste; toda policija je zborovanje prepovedala.

Angleške železnice v Argentini bodo v nedeljo dne 29. februarja prešle v last republike Argentine. Argentinska vlada je te železnice kupila od angleških delničarjev in sporazum o prevzemu je priključen k takozvanemu „andskemu“ gospodarskemu sporazumu med Anglijo in Argentino. Angleški delničarji, ki že od 30. septembra 1947. ne prejemajo več nobenih dividend od teh podjetij, bodo na svojem občem zboru v Angliji prenos železnic samo odobrili. Devetdeset let so bile te železnice last Angležev; v okviru petletnega načrta generala Peróna pa je sedaj Argentina prevzela te železnice.

Sv. Oče Pij XII. je v januarju sprejel v Vatikanu kanonika msgr. Copello iz Buenos Airesa, ki mu je predložil film o velikih marijanskih slovesnostih s kongresom, ki je bil lansko leto v Lujanu. — Istočasno je sv. Oče sprejel zastopnike Argentine, ki so mu poročali o tem, da so pripeljali velik dovoz argentinskih živil za stradajoče v Evropi; Vatikan bo to blago razdelil med najpotrebejše v Evropi. — Sv. Oče je tako uspel film iz Lujana, kakor tudi ogromno dobrodelno delo argentinskih oblasti pohvalil.

Avtomobilска industrija v Argentini se pripravlja na velik razmah. V tajništvu za trgovino in industrijo pripravlja ing. Ernesto Maserati načrte za osamosvojitev Argentine tudi na področju izdelovanja avtomobilov. Načrti so že zelo napredovali in računajo s tem, da bo v začetku leta produkcija avtomobilov dosegla visoko številko 10.000.

Skupina italijanskih industrijalcev je te dni prispevala v Argentino. S seboj je prinesla načrte za prenos raznih industrijskih podjetij iz Italije v Argentine. Takoj misli začeti graditi veliko kovinsko tovarno z začetnim kapitalom 10 milijonov pesov (poldrugo miljardo lir).

V Cordobo je odšlo 6 Slovencev, v glavnem mizarjev, 150 pa jih je dobito zaposlitev v Buenos Airesu pri najrazličnejših podjetjih. Vsi ostali pa bodo tudi v najkrajšem času rešili vprašanje svoje eksistence.

Mnogo teže je bilo vprašanje stanovanj. Stanovanjski referent Društva Slovencev g. Urbanč Janez je imel polne roke dela in je v mnogih slučajih uspešno pripomogel do nastanitve družin, skupin samskih možkih, kakor tudi raznim posameznikom. Nekateri so si pomagali preko znancev in sorodnikov, marsikdo pa je imel tudi sam srečo, da si je zdaj začasno našel skromno bivališče.

OD NEDELJE 22.TM. NAPREJ bo vsako nedeljo ob pol 11. uri sv. maša za Slovence v cerkvi sv. Julije, ki je tik ob novih društvenih prostorih Victor Martinez 50. Sv. mašo bo imel g. Ladislav LENČEK.

Jubilej žalostnega spomin

Letos januarja je slavil svojo sedemdesetletnico slovenski pesnik Oton Župančič. Ž. je bil eden izmed „tvorcev“ tiste dobe našega pesništva, ki se je imenovala „moderna“. Po rodnu je Ž. Belokranjec, pobudo za pesniško delovanje pa je prejel kot dijak, ko je zahajal v literarni krožek J. E. Kreka. Pozneje je bil glavni pesnik dijaške skupine, ki se je zbirala v „Zadrugi“ in svoje mladostne pesmi je objavljala tudi v „Vrtcu“. Objavil je več pesniških zbirk, ki so med Slovenci zelo znane; ko je kot pesnik začel hirati, se je posvetil zlasti prevajanju del Shakespearja, ki so prevedena mojstrsko, prevajal pa je tudi Calderona, Molierja in Hofmannstahla. Celotno Ž. delo je silno obsežno in bogato.

Žal pa nas moti ob njegovi sedemdesetletnici njegov značaj in o njem dobesedno drži, kar je v literarni zgodovini zapisal o njem Slodnjak, ko pravi: „Ž. je večji umetnik ko pa človek“. Njegov značaj je resnično medel in boren. Po svoji umetnosti je tolikšen, da bi mu ne bilo treba nikdar kloniti hrbitenice. Neštetokrat pa se je zgodilo, da je Ž. narod zapustil in mu obrnil hrbet.

Ko je po letu 1918. prvič prišel v Belgrad, se je med srbskimi književniki obnašal tako, kakor da bi ga bilo sram, da je Slovenec. Ko so ga vprašali, kako se počuti v Beogradu, prestolnici nove države, je zašepetal: „Počutim se tako, kakor kak pesnik iz francoske province, ko pride v Pariz.“ Svojo slovensko domovino je ponizal v položaj „province“. Ko so v dobi nesrečnega Živkovčevoga režima prepovedali v Sloveniji izobesati slovensko zastavo, češ da slovenskega naroda in Slovenije ni, je bil tudi Ž. istega mnenja in ko se je na tem vprašanju razbila skupnost slovenskih svobodomislecev okoli „Ljubljanskega zvona“ se je Ž. odločil za to, da še naprej sodeluje pri „Ljubljanskem zvonu“, ki ga je začel urejevati Juš Kozak, komunist, ki je po nalogih svoje

partije moral tedaj razbijati enotne slovenske književnikov. Ko je pozneje zavladala doba, v kateri je sedel v vodja slovenskega avtonomističnega gibanja, Ž. ni nič motilo, da zopet bi spremenil svojega stališča in kobile tedaj volitve, je Ž. dovolil, da po zvočnikih razglasili, da je prišel med prvimi na volišče in oddal svoj glas. Takih skokov je Ž. živiljenje polno. Ko se v Marseille ubili kralja Aleksandra, je Ž. sestavil pesmico v obliki galnjivega pisma z onega sveta. To pismo so potem tiskali na umetniškem papirju z rdečimi črkami in razobesili po vseh šolah, ker je bil namenjeno mladini, ko pravi: „Zdaj pa poslušaj mladina mojega sina Petra, v njegovih rokah je usoda domovine.“ Dočim je včasih točil solze za pokojnim kraljem Aleksandrom in se rotil v zvestobi za kralja Petra II., je sedaj poln slavospevov in hvale za Tita in njegov krvavi režim. Najbolj pritlikav pa se je Ž. pokazal tedaj, ko je izjavil, da se Slovenci nimamo ničesar učiti od zahodne kulture in da tej kulturi ničesar ne dolgujemo. To je zapisal mož, ki je prevedel celega Shakespeareja.

Ko so Lahij v aprilu 1941. zasedli Ljubljano in del Slovenije, se je Ž. začel vdano klanjati tudi njim. Ves čas laške zasedbe je ostal upravnik gledališča in ko so Lahij 3. maja 1941. priključili Ljubljano in zasedeni del Slovenije k Italiji, so mesto zasuli s svojimi laškimi zastavami. Tisti dan zvečer se je Ž. s svojimi tovariši (nekateri nosijo sedaj visoke položaje pri titovskih oblasteh v Sloveniji) vrnil iz kavarne Neboticnik v spremstvu italijanskega referenta za kulturo prof. Urbanija (istrskega hravtskega renegata Urbanaca), je ob pogledu na italijanske zastave vzkliknil: „Pozdravljam to zastavo, ki nas je vzele v zavetje“. Urbani se je tako raznežil, da je Ž. objel in poljubil. — Ž. je ostal upravnik gledališč tudi ves čas nemške zasedbe Ljubljane, le umaknil se je v sanatorij „Šlajmarjev dom“ in pozneje v kliniko. Nemci, ki so ga nazivali „der kleine Goethe“, so mu pošljali darila in Ž. nikdar nobenega ni odklonil. Objavil je naprej pesmi in spise, dasi so titovsko usmerjeni književniki proglašili „kulturni molk“. Župančič je tedaj vršil med drugo svetovno vojno vse tisto, za kar so titovci pozneje drugim drobili glave, češ da so bili „izdajalci, kolaboracionisti in denunciantje.“ Le da je bilo 99 odstotkov drugih nedolžnih!

Titovci so ga uporabili za svoje trobilo, kakor so zase najeli še nekaj takozvanih „kulturnih“ delavcev. Posadili so jih v ukradene vile in stanovanja in pokadili jih s slavo, toda ljudje dobro vedo, kaj so ti ljudje in koliko je njihovo delo vredno. Ves čas prejema Župančič po pošti in drugače pisma in sporočila o tem: toda odziv pri Župančiču je ravno tak, kakor ga je zmožen le človek, ki je tak slabč kakor je on. S temi pismi in tiskanimi ocenami svetega delovanja leta na ljubljansko O. Z. N. O. in tam osebno hujška agente, da mu morajo najti avtorje teh sporočil in jih prav pošteno kaznovati, najbrž tako, kakor je to bral v poročilih o najbolj krvavih procesih Titove Jugoslavije. V najslavnnejših knjigah svetovne književnosti je mnogo takih ljudi popisanih, kako se hočejo otresti tistih, ki jim bude vest, pa se jim tisti, ki jih je najel, glasno zareži v obraz, češ: „Kaj mi mar... Ti glej!“

Te dni so v Ljubljani ulici pred gledališčem preimenovali v Župančičeve ulico. Ljubljjančanom bo gotovo hudo za starim imenom, ker je pomenilo v njihovih očeh nekaj lepega in vyzivnega...
ga...

Pisarna „Društva Slovencev“ ki je doslej poslovala Calle Austria 2307 se je pretekli teden preselila v nove prostore na Calle Victor Martinez 50. Novi prostori se nahajajo v neposredni bližini zadnje postaje podzemne železnice Plaza de Mayo — Caballito, ki se imenuje PRIMERA JUNTA.